

Romana i Jana Podoskich

Dzielnice: Śródmieście

Osiedla: Śródmieście Południowe

Atrybuty: Nazwy pamiątkowe Naukowcy

Rok utworzenia nazwy: 2002

Opis

Roman (1873-1954) i jego syn **Jan** (1904-1998) **Podoscy herbu Junosza** - rodzina inżynierów elektryków, specjalistów w zakresie trakcji elektrycznej. Ojciec urodził się w Dąbrowicach niedaleko Lwowa, kształcił w tarnopolskim gimnazjum księży Pijarów a następnie na politechnice we Lwowie oraz Zurychu. W 1902 roku - mając obywatelstwo szwajcarskie - zamieszkał w Kijowie, zajmując się elektryfikacją miast. Pięć lat później zamieszkał w Warszawie, pracując przy elektryfikacji tramwajów. Po wojnie, którą spędził jako zarządca podhumańskiego majątku, powrócił do stolicy (zamieszkał w kamienicy przy ul. Marszałkowskiej 21), gdzie opracował pierwszy projekt elektryfikacji kolei w Polsce, inicjując zasilanie trakcji prądem stałym o napięciu 3 kV. Związany z tworzącą się właśnie Politechniką Warszawską był pierwszym habilitantem jej Wydziału Elektrycznego a w 1932 roku został profesorem tytularnym. Wraz z Aleksandrem Wasiutyńskim w latach 1928-30 opracował projekt elektryfikacji 9-kilometrowego odcinka linii średnicowej i wszystkich linii podmiejskich Węzła Kolejowego Warszawskiego. W 1933 roku wyjechał na Śląsk, gdzie wykonał podobny projekt na potrzeby Katowic. Należał do grona założycieli Stowarzyszenia Elektryków Polskich. W czasie II wojny światowej mieszkał w stolicy, gdzie wykładał w tajnej Szkole Inżynierskiej im. Wawelberga i Rotwanda, a po jej zamknięciu w Państwowej Wyższej Szkole Technicznej. Po wyzwoleniu zamieszkał w Zielonce i powrócił do pracy na Politechnice, obejmując Katedrę Kolejnictwa Elektrycznego i Prostowników, którą kierował aż do śmierci. W swym dorobku naukowym miał wiele artykułów zamieszczanych w fachowej prasie a także publikacje książkowe, m.in. dwutomowe "Koleje i tramwaje elektryczne". Jego syn urodził się w Kijowie, ukończył Politechnikę Warszawską, krótko pracował w Elektrowni Warszawskiej a później był asystentem w Katedrze Miernictwa Elektrycznego swojej uczelni. Odbył liczne zagraniczne staże w Europie a nawet w Afryce (Maroko), po powrocie do kraju w 1928 roku podjął pracę w Biurze Projektów i Studiów PKP, specjalizując się w realizacji projektu ojca. Po klęsce wrześniowej znalazł się we Francji a później w Wielkiej Brytanii, gdzie przyjął obowiązki adiutanta szefa Sztabu Naczelnego Wodza w Londynie i szefa Wydziału Przerzutu Lotniczego. Wówczas też opracował projekt powojennej elektryfikacji Polski. Do ojczyzny wrócił w 1947 roku i prawie natychmiast - oskarżony o szpiegostwo - został skazany na osiem lat więzienia. Częściowo oczyszczony z zarzutów powrócił do pracy na politechnice, gdzie w 1962 roku uzyskał tytuł profesora. Wtedy też został ekspertem ONZ ds. transportu miejskiego. Był członkiem honorowym wielu organizacji naukowych, w tym Stowarzyszenia Elektryków Polskich. Zasiadał w Komitecie Elektrotechniki i Transportu PAN, w

latach 1957-85 przewodniczył Radzie Naukowej przy Prezydencie m.st. Warszawy. Był autorem ponad 250 prac naukowych dotyczących transportu (m.in. "Budowa i eksploatacja trolejbusu", "Trakcja spalinowo-elektryczna", "Zasady trakcji elektrycznej", "Tramwaje szybkie", "Transport w miastach" i tomu wspomnień "Zbyt ciekawe czasy"), gorącym orędownikiem budowy metra w stolicy. 29 III 1993 roku Rada Warszawy uznała go honorowym obywatelem miasta. Przed wojną mieszkał przy ul. Krętej 18, później przez wiele lat na Saskiej Kępie, w domu przy ul. Finlandzkiej 5 B. Zmarł w Warszawie.

Spoczywa:

ojciec - cmentarz w Zielonce.

syn - Cmentarz Powązkowski, kwatera 284 wprost V.

Upamiętnienia:

Aleje Jerozolimskie 50 - pawilon wschodni stacji PKP Warszawa Śródmieście - tablica pamiątkowa dotycząca ojca, wmurowana w latach 60-tych XX w.

ul. Waryńskiego - Stacja Metra "Politechnika" - tablica pamiątkowa z nazwiskiem syna.

Ciekawostki

Stan obecny:

Data nadania nazwy: 2002.09.25
